

# ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség:  
Kossuth-utca 166 szám, Falcione-féle ház.  
Kiadóhivatal:  
Oblát Károly Könyvnyomdája, Kossuth Lajos-utca.

Felolós szerkesztő:  
Dr. ALFÖLDY ÁRPAD.

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.  
Egyes szám ára 16 fillér.  
Naptáriévek: Egész évre 8 kor., Félévre 4 kor., Egy negyedévre 2 kor.  
Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

**A Zombor és Vidéke kiadóhivatala tisztelettel kéri előfizetőit, hogy az előfizetések megújítása iránt az illető postahivataloknál annál is inkább mielőbb intézkedni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fönnakadás ne történjék.**

## Ki az író?

Curlye Tamás, angol író, a »chelseai bölcs«, mondja Burns jellem rajzában: »Csak az érdemes az író névre, aki az emberi életet tiszteletreméltóvá teszi. Akiben szabadabb, tisztább kifejezést találjuk mindannak, ami bennünk a legnemesebb!« Mindenkor érdemes szavak a meghalgtatásra, manapság pedig valóságos tisztító tüze ez a nyilatkozat hírlapírodalmunknak. »Csak az érdemes az író névre, aki tiszteletreméltóvá teszi az emberi életet!« Hallgassa meg szörnnyű bölcseséged e szavakat, te mostani vers- és prózagyártó had! Te bárdatlan had, mely a szemérmelenségnek, a selyemre rejtett utcaszemélmének, a mindenféle silány köznévkű bárgyú verse és prózába öntésével úgy neki vadult! És hallgassátok meg e szavakat ti is tekintetes szerkesztő urak, hogy ott legyen a lelkiismeretek, s ne adjátok olvasatlanul nyomdába higvelejtű munkatársak erkölcsi és formai silányságait!

Ismételtem a »chelseai bölcs« szavait: »Csak az érdemes az író névre, kiből tisztább kifejezést találjuk mindannak, ami bennünk legnemesebb!« S hová tévelyedt a mai hírlapírodalom — fővárosi és vidéki csekély kivétellel — az írói becsületérzés, az írókivalóság, az írói apostoli hivatás megváltásaitól?! (Adassék nagy tisztelet a csekély kivételnek!) Elrejtőzünk falaink közé

a pirulás miatt, ha ma egy lárczát vagy regénymellékletet véletlenül elővasunk. Pirulva rejtőzünk falaink közé, hogy zavarunkért, mit arcunkon hagyott a nemtelen tárgyú lárcza-czikk: valaki kérdőre ne vonjon! Hogy el ne keljen árulnunk mit olvastunk el véletlenül. Hozzátok fordulunk menekülésért, tihozzátok, a sajtó parancsoló uraihoz, tihozzátok, Szerkesztő Urak! Válogassátok meg, hogy mi kerüljön lapjaitokba és ne adjátok nyomdába olvasatlanul a becsutelen tárgyú cikkeket! És ha mégis azt vennők észre ezután is, hogy kiáltó szavunk meg nem hallgattatott, úgy menekülünk a magunk jogaihoz: kiutasítjuk házainkból a becsutelen hangű hírlapot! Kiutasítjuk, mert a lelkünknek tiszta levegő kell!

Boszankodás fog el bennünket, ha nap-nap után üres »vers«-ekkel ajándékoz meg a lap. De még ez ártalmatlan boszankodás ráknézve, mint ahogy ártalmatlan, semmiféle maradandó kárt nem okoz az a bérgyű vers maga sem!

Petőfi: »Kutyakaparó«-jának dolgából kiöregedett komondorára emlékezett az értelmetlen rímáragas: Nem árt nem is használni! Kár érte a nyomda, féslek, a szedő-gyerek szeméinek rongtása, — de ha mégis hozza az előzőkeny lap, egyszerűen azt mondják rá: Higvelő! S megesszük tizóráinkat nyugodtan. Hiszen semmi sem történt velünk . . . .

De hogy a nyomdafesték azért legyen, hogy a nemtelenségek undorító posványával kerüljön élénk, családi tűzhelyünk mellett — ez ellen tiltakozunk. Vagy hozzon a lap szépet, jót: és akkor megköszöni lelkünk a becsülettel nyújtott élvezetet, vagy: maradjon sőt galatában az erkölcsi undorítónak és

akkor? — Megmondottuk fennebb a magunk jogát!

És hogy mitévők legyetek ti, tekintetes szerkesztő urak, hogy megőrizhesétek a lap minden sorának tisztességét? honnan ismerjétek meg, ki érdemes arra, hogy mint író a közönség elé vigyék? — megmondotta a »chelseai bölcs«: »Aki nem teszi tiszteletreméltóvá az emberi életet, azzal, amit megirt, aki nem fejlesztí vagy legalább megőrizni nem tudja azt ami bennünk a legnemesebb: azt utasítsátok ki, ti szerkesztők! Mert a jó táplálék hiányát megérzi a test is, de ha penész kerül a gyomorba: meg is ölhet! Erkölcsi penész a nemtelen tárgyú lárcza-czikk! Erkölcsi penész a szerzője, nem író! Utasítsátok ki a silányt, ti szerkesztők, és szeressétek, kiméeljétek a közönséget!

Láng József.

## Az obstinárok szerepe a városi közigazgatásban.

A ki legutóbb néhány városi közgyűlés lefolyását figyelemmel kísérte, annak bizonyosan szegyet ütött a fejébe az a körülmény, hogy a zombori városatyák nem a leglelküsimeretesebben felelnek meg városatyai kötelességüknek. Néha alig van 17 városatyja a városháza nagytermében. Ha 25-30-an összeverődnek, akkor már népes közgyűlésről beszél a város.

Azoknak, a kik ezt az állapotot kóros állapotnak tartják, rendszeren azt felelik, hogy ez a részvétlenség csakis annak a jele, hogy a polgárság teljesen megbízik a vezetők bölcseségében és becsületességében.

Az azonban nem áll, mert legyen bár a tisztviselőkar a legügybuzgóbb, legpontosabb és leghibebb, viszont teljesítessék bár az állami ellenőrzés bármily erélylyel és éberséggel, igazán jó közgazgatás a város polgárságának részvétele közreműködése, hathatós támo-

feljebb! — 12 méter — póstabér és vámmentesen szállítva! Minták kiválasztásra, nem különben fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem“ blousok és ruhákra alkalmas 45 krtól 14 frt 65 krt méterenkint. —

Csak akkor valódi ha közvetlen tőlem rendelik!

HENNEBERG G. selyemgyáros Zürichben.

Cs. és kir. udvari szállító.

Selyem-damaszt-ruha 9  
frttól

gatása nélkül, alig képzelhető, hiszen az önkormányzatnak tulajdonképeni alapelemét maga a polgárság, a közönség egyeteme képezi. A 17 és 25 obstitánból álló városi közgyűlések csakis azt igazolják, hogy a közügyek szeretete, a közérdekek becslése és a város-hoz, valamint ügyeihez való hűség nem oly általános és nem is olyan mértékű, mint szükséges és kívánatos lenne. Sőt egy veszélyes áramlat a hozzátartozandóság érzését teljesen kiirtani igyekezik, a mennyiben folyton ellentéteket keres a városi igazgatás, a hatóságok intézkedései és cselekvési köre, másrészt pedig a közönség érdekei és a polgárság jogai és kötelességei között, vagyis e téren is lábra kap mindinkább a városi kormányzatot a polgárság érdekeivel szembeállító ama tévelfogás, mely eddig csak az államérdekeknek a város önkormányzatával való, ellentétbe hozásában nyilvánult meg. Ez ellentétek közé legkevésbé sem számítom, a közterhek csökkentése, a takarékoság szigorú betartása, és minden ujabb megterhelhetetés kizárása iránti törekvéseket, mik természetesen és szabad dolgok; a jelzett ellentétek a közigazgatás erkölcsi értéke, végrehajtói hatalma és általánosan kiható érvényesítése körül jelentkeznek. A legtöbb rendszabálynak, törvényes intézkedésnek, hatóságok beavatkozásának oly jellegű tulajdonitanak, mintha az erőszakból, kényszerből, szükségletlen zaklatásból származnék s nem a közérdekeknek és nem a közszükségletek parancsának felelnének meg.

Sajátságos téveszmék uralkodnak ma a közigazgatás követelményei és rendelkezései, valamint a köz- és magánérdekek egymáshoz viszonyai körül. Idegen, elszigetelő territóriumná teszik a kormányzatot; ellenséges céltzatot tulajdonitanak a végrehajtási intézkedéseknek; a közszükségletek tel-

jesítése iránti törekvéseket meggyanúsítják. De mind ez nem elég. Megtagadják a rend, közbiztonság, közegészségügy érdekében alkotott törvények, rendeletek, szabályok és intézkedések érvényességét s az azok megszegésében, kijátszásában, félreértésében vajmi kevesen látják a bünt, vétkes visszaélést és kötelelenségést.

Követelnek szabályrendeleteket és a mikor meghozzák, ki alkalmazza, ki tartja be? És ha az illetékes hatóság vagy annak rendelkező, avagy végrehajtó közege követelőleg lép föl, köteleltségét teljesíti, a végrehajtásban, vagy ellenőrzésben szigorúan jár el: eljárását zaklatásnak, a közszabadság elleni merényletnek, botrányos kényszernek tekintik, az alól a legleleményesebb fogásokkal, vagy protekció-kereséssel kibújni igyekeznek, viszont, ha késedelmes az intézkedés, hiányos a végrehajtás, vagy laza az ellenőrzés a törvényes jogorvoslat, vagy méltányos erkölcsi segély helyett a szidalmat, gúnyt és megvető kicsinylést alkalmaznak, szidván derűre-borúra a rendszert.

E téveszmék általában a közszellem hanyatlásának, részben pedig a közigazgatás körüli visszaéléseknek, rendtelenségeknek és megbízhatatlanságnak, továbbá az anyagi bajok és gondok túlterheltségének tudhatók be. De kétségtelen; hogy a polgári érület gondozásának, ápolásának, kellő kiművelésének hiánya, vagy fogyatékosága is számításhoz veendő.

A közigazgatás javítása, sőt teljes reformálása programon van, érdekében mindenféle és büszkén mondhatjuk, főleg nálunk, sok történet újabb s általános a haladás iránti törekvés; a közszellem ébresztése és a polgári érület fejlesztése körül azonban vajmi kevesen buzgólkodnak, az nem igen képezi az országra nézve államférfianak,

városunkra nézve pedig a közügyek terén szereplők gondját, vagy az oktatás és nevelés hivatoltjainak törekvéseit. Pedig hány könnyen alkalmazható mód és alkalmas eszköz kínálkozik ehhez s minő nagy sikereket ígér a célzatos ügyekvés.

Minél nagyobb érvényt szerez magának a polgári, vagyis ügynevezett laikus elem a közigazgatásban, amit pedig csakis a hatóságok támogatása, a közügyekbeni részvétel és a közigazgatási hatalom és teendőiben való közreműködés által érhet el, annál biztosítottabb lesz a közigazgatás rendje gyors, szabatos, korrekt működése.

P. N.

## A hétről.

Esik a hó, ablakom alatt ismét látom tova siklani a esőrgöcs szánokat. Az embernek szinte kedve lenne megőnekelni a szép téli időjárást. De hát ahhoz, hogy valaki énekeljen, a kedv magában veve nem elég, s így mondjuk te minden pozitív, s gyönyörködjünk ebben a szép téli időjárásban a magunk módja szerint.

A héten hordták széjjel a meghívókat a helybeli gör. keleti praeparandia ifjusága által rendezendő beszédára. Utóvégre is már haladásként constatáljuk, hogy a nem gör. kel. vallású hívőkhez kizárólagosan magyar szövegű meghívókat vittek, s a fiatal rendezők is kifogástalan és correct magyarsággal állítottak be, de azért fogadják tőlem jó szívvel az a fiatal emberekkel álló rendező bizottság azt a jó tanácsot, hogy a jövőben rendezendő emilyen mulatságokon ne mellőzzék olyan tüntetőleg felemelést mindannak, a mi arra mutatna hogy talán mégis Magyarországon lenniük vagy működésük? Utóvégre, ha azok a fiatal urak a „Beszedám” egy magyar költemény elszavalásával, vagy egy magyar dal, esetleg opera részlet előadásával, no még aztán a táncrendben egy eszűds eljárásával megemlékezzenek arról, hogy utóvégre ők is csak magyarok ha mindjárt gör. kel. vallásúak is, én azt hiszem, sokkal több joggal fordulnának az akár gör. keleti akár nem

## A „ZOMBOR ÉS VIDEKE” TÁRCZAJA

### Adorján báró.

(Orta : Prém József. Előadott Zomborban 1900. évi, január 11-én.

Végy egy adag szalonkifejezést, tégy bele egy lat sport és turfműszavat, keverd össze ezt egy kanálra való idegrohammal, s szórd be a politikai élet vezérszavaival, aztán főzd fel, létező vagy nem létező jellemekkel s apríts hozzá két vetélytársról :

— aztán jól gyúrd össze s mikor már jól összegyömösözölödött, vágd szét négy vagy öt felvonásba :

s kész s modern lársadalmi dráma !  
Meglehet, hogy valami napkeleti csillagbölcs találta ki ezt a receptet, meglehet, hogy nem a recept után a gyógyszer, hanem megfordítva a gyógyszer után a recept lón készíttve, de esodálatos való, hogy így a kész receptet és a kész darabokat látva, valami esodás összhangot találunk közöttük.

Már azóta, mióta valami Schakespeare nevű gentleman megpróbálkozott drámák írásával, köteteket írtak össze a rég vitatott théma felett: mi a tragikum ! Megbeszéltek töviről hegyre, sőt, ha jól tudom definiícióját is megcsinálták, — nehogy azt lessék gon-

dolni, hogy azt a definiíciót akarom reprodukálni ! — s emlékszem mikor a mi irodalmi professzorunk az iskolában magyarázta, hogy a drámai hősnök szükségképen kell escelekednie, és pedig olyképp hogy tragikuma escelekvényének kifolyása legyen. Erre emlékszem. S még emlékszem a telhozott példára is : „Nem lehetne Aeneas tragikus hős mert nem önállóan escelekszik, hanem a végzetnek escelek.” Tehát kérem aki arra az előkelő szerepre vágyik hogy drámai hős legyen, annak tessék escelekednie is, nem lehet valaki csak azért tragikus hős, mert szép szeméi vannak, vagy mert tán beleszeretett valakibe, vagy mert — morphinista !

Hátszen kérem alázattal, megcsik az ember szíve azon, ha látja, hogy valaki ideg-beteg hogy morphinista, meg hogy szerencsétlen még a házasságában is, de hát kérem akkor menjen az illető a budapesti Schwarzer féle hidegvizgyógyintézetbe, kúráltsa magát vagy váljék el a feleségétől, de ne aspiráljon a tragikus hős előkelő elnevezésére.

Mert, nézzük a darab meséjét ! Mit escelekszik Mindszenty a darab folyamán ? Először is morphiium injekciókat vesz. Aztán udvarol Szidoniának, aki azonban Adorjánt szereti. Mindszenty életveszélyeset ugrik Szi-

donia korbácsa után, összeveri magát, azt hiszik róla, hogy vége ! s Szidonia szána-omból hozzámegy. Ő azonban felgyógyul és tragikus hőssé lesz. Igaz hogy kártyázik és vesz de ez a escelekményre teljesen közömbös, a bonyodalom nem ebből esirázik. Még Adorján a kiütött vetélytárs is kínálja pénzzel, de én uram Istenem ! ez mind csak epizód. A főescelekményt most meséltém el három szóval, a vége pedig, hogy tovább betegeskedik, s végre delíriumában, a lát önkívületében megissza az egész üveg morphiiumot s meghal.

Szerény véleményem szerint ez a escelekmény nem tragikai, bár sajnálni való, részvétet érdemlő is. A hős, mert hisz Mindszenty a darab főhőse, de azért hogy a darab címe Adorján báró, — nagyon gyenge tragikus hősecske.

Szinte látom nyájas olvasó azt a sajnálkozó mosolyt ajkaidon, — mintha hallanám is a sohajt : — Oh ! krokodil ! krokodil ! Hiszen ön téved, drága krokodil !

Nos én nem tévedek. Önök azt hiszik, hogy én itt összebeszedélek hetet havat, szidom szegény Mindszenty creálását, pedig itt nem is róla, — hanem Adorján báróról van szó ! Nos kérem ne mosolyogjanak, hanem hallgassa-

gőr, keleti vallásu magyar közönséghez hangversenyük által elérni kívánt céljéért anyagi támogatása érdekében. S én fel is tettem a rendező bizottságról, hogy ők erről egyszerűen megfelleledtek, de semmi-lyet sem tettek ezt tüntetés előjából, s ez esetben a jövőre nagyon szépen jóvá tehetik ezt a mulasztást.

A polgármester választás mozgalmi megindulata. Egy felüli Hauke Imre központi főszolgabíró nevét emlegetik, más felül azonban Dekker Pál városi tanácsos köré csoportosulnak. Úgy beszélnek, hogy a főispán mind a két jelöltet candidálni fogja, amint nézetünk szerint nem is mellőzheti egyiket, sem, ha folyamodik ez állásért, s ez esetben lesz a mi régen nem volt, polgármester választás. Hat bizony mind a két jelölt nagyon érdemes férfi, s én nem hiszem, hogy a legnagyobb rosszakarat is tudna akár egyikben akár másikban valamit kivetni a válot taláin. Én nem vagyok városi képviselő, s azért vajmi keves sulya van annak a mit mondok, de ha abban a helyzetben volnék, nagy szavazattal bírnék a választásnál, nem osztóllok belőle titkot, én Dekkerre szavaznék. Nem azért, mintha Hauke jelöltsége ellen bármit is fel hozni tudnék, hanem azért, mert ezt kívánja a város érdeke, és pedig először, mert nem szabad a város tisztviselői karát elkedvetleníteni avval, hogy mintegy a szokás által sanctionáljuk azt az elvet, hogy a városi tanácsos kis ur arra, hogy polgármesterré lépjen elő, másodsor, mert Dekker a városi közigazgatás minden viszonylatát ismeri, ismeri az emberket is, egyszóval benne van a dolgban, míg Hauke minden kitűnő képessége dacára : ezt csak most tanulja meg. De azért is Dekkerre szavaznék, mert ezt kívánja a vármegye érdeke is. Hauke olyan kitűnő administratív erő a mi megyei közigazgatásunkban, hogy őt onnan elvonni nem szabad. S bizony én a város részéről nem látok ebben collegialitást a vármegye mint törvényhatóság irányában, ha elédesgeti annak kitűnő erőt, a kit egyrészt a vármegye is megbecsül, s kire másrésztől pedig szüksége sincsen. Epen úgy van ez a dolog, mint mikor a sarki boltos elcsalja concurrensének a legényét, bár nincs neki reá szüksége, hanem hogy kárt tegyen a másiknak. Csakhogy, uraim, a város nem sarki boltos, hanem tekintetes törvényhatóság. De hát épen ezért nem szabad krajzlerkoddnia.

nak végig türelemmel.

Adorján báró alakja és cselekménye néhány tollvonással a következő :

Adorján szereti Szidoniát, és is szereti őt viszont. De Szidonia Mindszentlyhez megy nőül. Adorján utazni megy. Mikor visszatér, szerelme lehült. Egy pillanatra elragadja ugyan a régi hév, amikor Szidoniát megcsókolja, de a mikor a beleszeretett asszony már karjai között volna, eszébe jut az a fájdalom, melyet Szidonia neki okozott s hidegen elmegy vizagztatást remélve a kis Irén vonalmában. A második s harmadik felvonás közli intervallumban párbajt is viv Jenővel a csók miatt, de ez is csak epizod, mert a cselekményre kihatással nem bír. Végre mikor az öreg Salgó Diné, Jenő halála után kimondja, hogy el kell vennie Szidoniát s Szidonia lemond Adorjánról, akkor aztán csakugyan a kis Irént teszi boldoggá kezével.

Tehát csekérszerint nemesak kissé inkonzekvens a cizmeszerep viselője, hanem érthetetlen is ahhoz, hogy a főhős lehessen. Azután meg Adorján báró ur cselekvényei nem szemünk előtt játszanak, de a kulisszák mögötti tér homályában, már pedig kérem báró ur! ha ön reflektál a főhős pozíciójára, akkor cselekvéseinek, történetének szemünk

Folyó hó 13-án szombaton kezdték meg az egész vonalon városunkban az új bünyvadi eljárást. Ma már ugy a törvény-szék, mint a járásbírótság az új bünyvadi eljárást szerint osztja az igazságot. A járásbírósnál nem minden érdekesség nélkül való ugyan próbálják ki a bünyügy perrendtartást. A helybeli színház egyik kedvelt primadonnája magának megsértés miatt bepanaszolta a zombori orvosok egyikét. Hát ez a hír ugy csoportosítva, a pekanteria látszatát viseli magán, pedig tessék elhinni az egész dolog csak egy kis kriminális jögeset.

De ennek az esetnek ma nem lett vége, mert újabb tanukra történt hivatkozás.

— y — z.

## Hírek.

\* **Dr. Atányi József szolnoki kir. ügyész.** Az igazságügyminiszter dr. Atányi Józsefet a zombori kir. ügyészség kintű vezetőjét Szolnokra helyezte át.

\* **Sándor Béla arcképe.** Sándor Béla volt vármegyei főispán főispáni állásából történt megváltása alkalmából a vármegye törvényhatósági bizottsága egyhangú lelkesedéssel azon határozatot hozta, hogy kiváló érdemeinek elismerésül arcképét a vármegyei székház díszterme közé helyezte. A vármegye közönségének megbízásából Innocent Ferenc hírneves festőművésznek bette a főispánt és az arckép a vármegyei székház termébe már el is van helyezve. A kép díszes barokk keretben boldog emlékké báró Rudits József volt főispán arcképe mellett függ. A kép a főispánt díszmagyarban ábrázolja, minden tekintetben művészi alkotás és mint ilyen pompásan sikerült és a megszólalásig hü.

\* **Vizsga eredmény.** Szalay Frigyes vármegyei alszámvéve és Kohut Kálmán számvévegi tisztviselő folyó hó 8-án a budapesti államszámviteli tanú vizsgálati bizottság előtt az államszámviteli tanú államvizsgát sikerral letették.

\* **A bács megyei gazdasági egyesület előadásai.** A Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesület a jelen évben népszerű gazdasági előadásokat rendezni elhatározván, azoknak sorozatát a hó 6-án Pács-Almásán megkezdte. A

előtt kellene, lefolynia, úgy mint azt a valódi főhősnél Jenő grófnál látjuk, aki a szemünk előtt cselekszik, ott szúrja karjába a morphiump fecskendőt, nyílt színen idegrohamoskodik (pardon az új szóért) szóval aki kimutatja hogy szándéka a darab főhősének lenni.

Mentől inkább hiányzik valami a két főhős történetében, jellemében, annál teljesebb, logikusabb és perfectebb Szidonia alakja. Ez az igazi tragikus főhős. Cselekszik, s cselekményéből folyik tragikuma, mely tragikum a színmű szabályai szerint nem drámai halálban van, hanem a boldogságról való lemondásban.

No de azért nyájas olvasó, a világért sem szerelnék ugy feltűnni, mint a ki helyteleníti a Porzsolg pályázat ületét, hol Prém e darabja 1000 koronát nyert. Mert Prém e színművében, oly nagy a színszerűség, oly szép a magyar nyelv s oly gondos az egyes alakok kidolgozása, hogy arról kritikát nem, csak dicséretet lehet mondani.

Nincs azonban tökéletes az ég alatt, hibáknak kell lenni a legjobban is, s a hiba mellett — mint rút mellett a szép — úgy emelkedik ki a nagyon sok dicséretből való.

**Krokodil.**

további népszerű gazd. előadások a következő időszak sorrendben lesznek megtartva; január 14-én Jankovics, január 21-én Melykut, január 28-án Tatabáza, február 2-án Topolya, február 4-én Dautova, február 11-én B. Monostor, február 18-án O-Morovicza, február 25-én Pácsér.

\* **Színházi műsor.** Zombor szab. kir. város színügyi bizottsága folyó hó 12-én délelőtt 11 órakor rendes ülést tartott, a melyen a jövő hét műsorát a következőkben állapította meg: Folyó hó 15-én hétón: Katonák, 16-án, kedden: Görög rabszolga, 17-én szerdán: Nebánty virág; 18-án esütörtökön: Gyurkovics leányok, 19-én pénteken: Pálffy Nina jutalomjátékául Vida Etelka úrnő léptéével Fatini-cza, 20-án szombaton: Czigánybáró, 21-én vasárnap: Aranykakas.

\* **Pályázók a zombori színházért.** A zombori színházért összesen négy igazgató pályázik, névszerint: Kiss Pál, Mezei Béla, Szabadhegyi Aladár és Deák Péter.

\* **A zombori Sport-Egylet új alapító tagjai.** A zombori Sport-Egyletbe alapító tagokul újabban apatiné Fermbach Lajos, temerini nagybirtokos és dr. Zákó István, zombori ügyvéd léptek be 100 — 100 koronával.

\* **Farsangi dal- és táncestély.** A „Zombori iparos dalárda” 1900. évi február hó 3-án, a „Vadászkürt” szálló emeleti termében farsangi dal- és táncestélyt rendez. Az estély, — melynek műsorát jövő számunkban közöljük, — igen fényesnek ígérkezik.

\* **Köszönet nyilvánítás.** A szegény iskolás gyermekek karácsonyi fájára és azok felruházására a következő kegyes adományok folytak be: Beke Gyuláné 3 ft., Barthal Horváth Stefánia 4 ft., Buda Róza 1 ft., Dalnay Béláné 4 ft., Enyedy Eugénia 1 ft., Esztergamy Borbála 5 ft., Fermbach Balintné 20 ft., Fratricsévits nővérek 2 ft., Garam Kálmáné 5 ft., Husvóth Mária 5 ft., Hameder Györgyné 1 ft., Joksmann Józsefné 5 ft., Kozma Lászlóné 5 ft., Kohut Henriké 2 ft., Korits Eszter 2 ft., Maly Teréz 3 ft., Molnár Trischler Anna 2 ft., Muhész Jánosné 1 ft., Mérő Simonné 5 ft., id. Mihályi Jánosné 2 ft., N. N. 5 ft., N. J. 1 ft., Szemző Gyuláné 5 ft., Szemző Istvánné 5 ft., Szilágyi Mórné 5 ft., Szilágyi Eleonórné 1 ft., Szalay Károlyné 5 ft., Sverteczky Ferencné 2 ft., Sztrilich Zsigáné 2 ft., Uhlyarich Paulina 2 ft. Összesen 111 forint. Azonkívül hozzájárultak id. Mihályi Jánosné 5 leány öltönyvarratás Sverteczky Ferencné 4 leány öltöny varratás, Esztergamy Borbála 10 leány öltöny varratás és kintőn 7 kabát varratás, özv. Hameder Györgyné egy kosár dió és alma, Pocsok Sándorné egy teljes leány öltözet és egy téli kendő. Schlessner testvérek 12 drb. téli kendő Goldfahn Sándor 6 drb. téli kendő. Egy úrnő 24 pár saját kötésű harisnya. Holländer József 19 pár apró leány cipő. Fogadják a nemes lelkű adakozók úgy a segélyben részesült szegény iskolás gyermekek és azok hozzátartozóinak, valamint a zombori jótékony magy. nőegylet halás köszönetét. A nőegylet nevében a titkár.

\* **Színházi hír.** Mint biztos forrásból értesülünk, Deák Péter szingazgató mai napon a soproni színházat megkapta. Így végre valahára kiátasunk van arra, hogy egy elsőrendű színtársulathoz juthatunk, ha a zombori színházat is ő kapja meg, — mert a Sopronnál való társulás első rendű társulatot követel meg. Hiszük, hogy ez esetben a közönség is jobban járjon a színeszetet, melyet mind-ézig csakis azért hanyagolt el, mert megfelelő társulat nem volt. Deák Péter személyében elegendő garanciát látunk arra, hogy a közönség jogos igényeivel eleget



tesz és előre örvendünk annak, hogy valahára szívesen fogunk a színházba járni, mert az többé nem társadalmi kötelesség, hanem élvezet számba fog menni.

\* **A csoszogók.** Olivastam valahol, hogy van egy nagynevű tudós, aki a cipő alakjából, aztán a talp meg a sarok elkopásának halvány árnyalataiból biztos következtetést tud vonni a cipő tulajdonosának jellemére, erkölcsére, sőt legintimébb szokásaira is. Meg tudja mondani, hogy a boldog cipőtulajdonos bátor férfú-e, avagy hogy talán mégis gyáva nyulat szült Núbia párdúca; aztán hogy szereti-e az éjjeli kalandokat és a sajtot, iszik-e pezsgőt a primadonna cipőjéből, hamisít-e bankót, ő lesz-e a polgármester, vagy hogy a fejéhez vadszasa-e a felesége néha napján aranyos kis papusait. Mindez és még sok az emberi jellembe vágó dolog csalahatatlannul leolvasható a cipő formájáról, ráncairól meg félretaposott sarkáról. Szóval a cipő egy nyitott pszichológia, vagy ha úgy tetszik: a cipő egyéniségünk hű tükré, a melyben lelkinkeknk legtitkosabb sajátosságai is megjathatók. Nincs okunk és jogunk kételkedni a fenthivatkozott nagynevű tudós tudományának értékében. Csak az kár, hogy a szóbanforgó cipőpszichológia arabusul vagyon írva, mi pedig vajmi kevesen tudunk arabusul. Éppen ezért bocsánatot kérek attól az ísmételtől említet nagynevű tudóstól hogy ámbátor nem tudok arabusul, mégis belekörtörökdom az ő tudományába, mikor megkoczkáztatom azt a kijelentést, hogy a hamarosan kilyukadt cipőtálp a léha természetnek kétségtelen jele. Hogy milyen ésszefüggés van a lyukas cipőtálp meg a léha természet között, az rögtön világossá lesz, ha a „cipő-nyelvre“ gonolunk. De nem a fűzős cipő nyelvére, hanem a virágnyelv, a legyező-nyelv, a képes levelezőlap-nyelv analogiájára. Aki kétkedik a cipő-nyelv létezésében, az sétáljon végig néhányszor a korzón egy este, és kételyei el fognak oszolni. Ah, istenem, mennyire megérti egymást ezen a nyelven a mindkét nembeli ifjuság. Egy halk csoszogás az aszfalton és a rákövetkező felelet, mi mindent kifejez: lángoló szerelmet, epedő vágyakozást, bánatos lemondást, kétségbeesett féltékenységét, avagy gyilkos haragot és ezeken összes elképzelhető árnyalatait. Hogy a kételkedő ír még jobban megbizonyosodjék a dolgról, próbát is tehet. Csoszogjon egyet, és a következő pillanatban néhány parányi női cipő lágyan, szinte sejtelenül simul az aszfalton, hogy létre hozza a biztató feleletet. Vannak azonban rossz nyelvek, akik azt mondják, hogy azok a parányi női cipők, amelyek olyan biztatóan szoktak feleletetni, nem is olyan parányiak, sőt nagyon is nagyok, ugyannyira, hogy egy kiszolgált altiszt a padlásról könnyen beléjük ugorhatna. Hyenek a rossz nyelvek. Mi pedig agódvá várjuk annak a tudósnak a felbukkanását, aki a járdákat teszi majd a cipőhöz hasonló tanulmány tárgyává. Mert a korzói aszfalt sötét árnyékok fog vetni városunk erkölcsi színvonalára...

† **Halálozás.** Pancsics Alajos szabadkai nyug. városi adótitestegnap meghalt. Az elhunyt Szabadkának tipikus alakja volt, nagyon szerette az italt s emiatt több ízben meggyült a baja föltetes hatóságával. Egy számonkérőszék alkalmával használt „há“ kiszólásán hónapokig mulattak a vároházában. Temetése ma lesz.

\* **Rablók egy birtokosnál.** E czim alatt megirtuk, hogy tövisi Rácz György állásjában rablók garázdálkodtak s vakmerő módon rabolták meg a nevezett nagybirtokost. — Mint illetékes helyről értesülünk e hír részben felel meg a va-

lóságunk. A valóság az, hogy tövisi Rácz György Bokréta nevű birtokán Csongrádi János esőrdörög, egy czinkoslársa által az állásjában lévő egyik oszlophoz kötöztette magát, a fejére pokróczot borított és ekkor segítségért kiabált azon alattomos szándékkal, hogy a megkötözést másokra — eselődársaira — háríthassa. Azonban a vizsgálat folyamán ellene felmerült bizonyítékok sulya alatt Csongrádi a hatóság előtt is bevallotta hogy az egész rablási históriát ő eszelte ki, — és valamáisa után nyomban megszökött. Most köröztetik. Kérjük megyei lapírsainkat, hogy a téves értesülés alapján hozott hírt az itt elmondott és a valóságnak megfelelő értelemben helyesbíteni sziveskedjenek.

\* **Kubelik Jan. Szabadkán.** F. hó 8-án kezdte meg vidéki hangverseny körútját. Mint értesülünk a legközelebbi napokban Szabadkán is rendez hangversenyt.

\* **A szabadkai orvosok feyeelmi alatt.** Szabadka város közigazgatási bizottsága legutóbbi ülésén a következő orvosok ellen indított feyelemi: Wilhelm Adolf dr. igazgató főorvos, dr. Saintha György és dr. Klein Adolf osztályorvosok ellen. A vizsgálat megejtésével Farkas Zsigmond biz. tag bizatott meg.

\* **Esküvő.** Milodánovits Simon m. kir. honvédszázados, a zombori m. kir. honvédszázalaji köztiszteletben álló parancsnoka, folyó hó 8-án vezette oltárhoz Sehümacher Paula kisasszonyt Hódsághon. Násznapok voltak: a menyasszony részéről Hipp Dezső, a palánkai járás főszolgabírája, a vőlegény részéről Sándor Béla ny. főispán, a zombori takarékpénztár igazgatója. Zavartalan, tartós boldogság kísérje frigyüket.

\* **Petőfi estély Baján.** Az 1900. évi január hó 20-án a „Petőfi-Ház“ javára Baján a „Nemzeti Szállóda“ dísztermében dr. Hegedüs Aladárné urnő védnöksége alatt Milkó Flóra urhölgy, Matuschek Antal, Horváth Akos, Madarász Flóris dr. Schlieszer Armin, Alföldy László, Nagel Ferenc és Alföldy Imre urak szíves közreműködésével tánmulattal egybekötött Petőfi estélyt rendeznek. Személyileg 2 kor. családileg 6 kor. Kezdeté 8 órakor. Felülfizetéseket köszönettel fogadunk és hírlapilag nyugtáznunk.

\* **Eljegyzés.** Pravyik János, tekintélyes iparos Bezdánban eljegyezte Major János kedves leányát, Mari kisasszonyt.

\* **Az új rendez.** Az új bűnvádi eljárás szerint ma volt az első főtárgyalás a zombori kir. tszék büntető osztálya előtt. Ifj. Schardt Adám és Grumbach Henrik újverházi lakosok állottak hamis eskü büntette és illetve hamis tanúzás büntetével vádolva a törvényszék sorompói előtt. A tszék ítélő tanácsa Dr. Gozdsu Elek elnöklete alatt Kovácsics César és Szederessy Ödön bírókból állott. A vádhatóság dr. Atányi József képviselte, míg a védői tiszteit Vargay Ferenc ügyvéd teljesítette. A bizonyítás felvétele után a védelem pótlásokra indítványozott, mely indítványokat a tszék részben határozattá emelvén, a tárgyalás elnapoltattott.

\* **Öngyilkos földbirtokos.** Uj-Szivácson — mint tudósítónk jelenti — Schank Adám földbirtokos, a ki korábban a község bírája volt, a kora reggeli örökben vadászfegyverével agyonlőtte magát s azonnal meghalt. Schank az utóbbi időkben folytonosan anyagi zavarokkal küzdött, mivel a vagyona tul volt terhelve s állítólag ez a körülmény adta kezébe a gyilkoló fegyvert. Sötét szándékát azonban senki sem sejtette. Még az utolsó pillanatban is látszólag gondatlanul játszott kis unokájával. A gyermeket végre bevitte az anyjához, azzal hagyva ott, hogy vigyázzon rá. Kévéssel ezután hatalmas dördülést rázta meg a házat s mi-

kor a házbeliek a lövés színhelyére szaladtak, ott találták Schankot nagy vértócsában, szétzargatott gégével, holtan. A fegyver esővét ugyanis a torkára illesztette s úgy sütötte el. Az eset általános részvéttel keltett, mert a szerencsétlen ember sohasem kártyázott, sohasem ivott s a vagyona mégis elpusztult.

\* **Felülfizetés.** A brdigh-monostorszegi közs. népiszkola tanulói részéről, a „Ferencz József Tanítók háza“ javára megtartott pásztor játékok alkalmával felül fizetett: ifj. Kellermann Henrik 1 kor 60 fl.; ifj. Müller Sándor 40 fl.; id. Kellermann Henrik 60 fl.; Kollár Gergely 40 fl.; Bkiczky Tamásné 1 kor; Jáger Sándor 40 fl.; Kollár Ferencz 20 fl.; Fuderer József 80 fl.; Flesch Izidor 20 fl.; Bruck Hermann 20 fl.; Farsang Pál 40 fl.; Wámescher Nándor 2 kor. 20 fl.; Korossy Károly 80 fl.; Szavadil József 3 kor; Kalesányi Jánosné 40 fl.; Simmov Mario 1 kor 40 fl.; Nagy Béla 2 kor; Bkiczky Tamás 1 kor. 40 fl.; N. N. (Apatin) 40 fl.; N. N. 40 fl.; Alföldy Géza 2 kor; Wagotzky János 40 fl.; Egger Emma 2 kor.; Flamm György 80 fl. — Fogadják a nemes szívű adakozók ez ut is, a rendező tanítókt összeinté köszönetét. —

)( **A babkátó használatánál** mindig ajánlatos egy jobb fajt választani, a melynek zamata erősebb, és ezáltal használatban sem drágább és mégis sokkal jobb ízű. Az árkülömbözet, egy eszekélyebb és finomabb faj kézt. küllömben is messze túl behozható, hogy ha a babkátó fele részben Kathreiner malátá-kávéjával keverjük. Ez az általános kedvelt kávékeverék zamatajában kitünő és az egészségre is kiválóan előnyös. Kathreiner Kneipp malátá-kávéja a forró óv alatt a kávé gyümölcsből készített kivonattal a babkátó illatát nyeri s ezáltal föltulmulhatatlan módon egyesíti annak megszokott és kedvelt ízingerét a belsőli malátá készítmény előnyeivel. Kathreiner malátá-kávéját sohasem szabad nyitva árusítani, hanem csakis a Kathreiner csomagokban árusított a valódi s azért mindenütt csak ezt kérjük és fogadjuk el.

)( **Népközlöshellen hási gyógyszer** a Pserhofer-féle vértisztító lapdaesok, melyek számtalan bajnál a leggyorsabban és legbiztosabban hatnak. A leghíresebb orvosok is ajánlják nehéz emésztés, gyomorhaj, köhika, ideges fejtájás, sápkor stb. betegségeknl. Saját érdekében cselekszik mindenki, ha állandóan készletben tartja e lapdaesokat, melyek számtalan esetben esodás hatásuaknak bizonyultak. 1 takeres, mely 6 doboz á 15 lapdaes 1.05 frt. A pénz előzetes beküldése után 1 takereset 1.25 frtért, 2 takereset 2.30 frtért, 3 takereset 3.35 frtért küld bérmentve Pserhofer J. gyógyszerháza. Bécs I. Singerstrasse 15.

)( **A főváros tüzbiztosítása.** Budapest székes főváros mult hó 27-én tartott rendkívüli közgyűlésen a mintegy 20 millió korona értéket képviselő épületei és ingasági (tüzbiztosításával csaknem egyhangulag az Osztrák Ellemi Biztosító részvénytársaság budapesti fiokigazgatóságát bizta meg. Ezen intézet cartellen kívül állván, a szövetezket biztosító intézetek ajánlata ellenében tetemesen olcsóbb díjat ajánlott fel. A székes főváros ezen határozata annál figyelemre méltóbb, mert azt az említett intézet megbizhatóságának és vagyoni biztosságának megvizsgálása után hozta. Ugyanez alkalommal megemlítjük, hogy Sopron szab. kir. város épületeit és ingóságait 10 évi időtartamra cea 2 millió korona érték erejéig szintén az Osztrák Ellemi Biztosító részvénytársaságnál biztosította tüzárk ellen.

)( **A fincsi csokoládégyár** nagyban hozzájárult a hazai ipar fejlesztéséhez. E hírneves gyár által készített csokoládé és cacao napról napra jobban terjed az

egész országban és kitűnő ízénél, feltétlen tisztaságánál fogva felülmúlja az összes külföldi gyártmányokat. Alig érthető, hogy hazánkban még annyian akadnak, kik e kiváló magyar termék helyett más, külföldi gyártmányt használnak.

### Gombos társadalmi élete.

Mélyen tisztelt Szerkesztő ur!  
Folyó hó 6-án eszelekedtünk meg a központi „Polgári Olvasókör“ 6. beszámolója és egyuttal 7. tisztújító közgyűlést. Örömmel említhetem föl e helyen, hogy a gyűlés igen népes volt, mert megjelent mind az, ki a helyes közművelődés iránt érdeklődik viselőit és ezt szerényen bár, de gyámolítani is hajlandó.

Ez a tisztességes predikátumra méltán érdemes, kellő színvonalon álló közművelődési kör megérdemli, hogy, közgyűléseiről-tek. Szerkesztő ur engedelmével — nagyrabecsült lapjában a nyilvánosság előtt beszámoljak.

A napirend előtti pontokból tudjuk, hogy a körök egy kedves tagja: Vidákovits Agoston elhalt, kinek emlékéét jegyzőkönyvileg örököltette meg. — Három tagot elbocsátott, helyettük 3-át fölvetett 8 lapot és 3 folyóiratot jart 115 kor. értékben. — Ajándék könyvekkel gazdagították a kört, nevezetesen: nt. Cziráky Gyula disztage (A spirítizmus Mayer B.-tól.), tek. Vámos József kincstári és csángó főispán ur (Gőre bíró ur művei folytatása), stb.

A közs. ingyen népkönyvtár ügyével, mely még két év előtt szőnyegre került, ismét foglalkozott a közgyűlés. A választmány e tárgyban egy emlékiratot is alapszabálytervezetet tett át, melyet a községi előjáróság útján a vármegyéhez kíván terjeszteti fogantatásit ezéjából a közgyűlés.

Indítványok során a Kossuth szobor alap létesítése tárgyában került tárgyalás alá egy beadott indítvány, mely azt proponálja, hogy a 3 év előtt Berecz Károly tagtárs ur által fölvetett Kossuth szobor építéshez alapul fölajánlt összeget az öszre mindenki fizesse be, mint azt Szobonya Fábián tagtárs tette (mely már 160 koránra szaporodott oddjig) s a szobor alap gyűjtő és kezelő bizottságot most alakítsuk meg működés végett s ne várjunk jobb időket; a gyűjtés minden évben egy nemzeti ünneppel alkalmával újítassék meg. — Határozatba ment, hogy a kör, mint kezdeményező lesz ezen alap kezelője, melylyel a választmányt bizza meg, mely majd a gyűjtés eszközésére hölgyeket fog fölkerüni).

Napirend során következtek a jelentések, melyek elég érdekesek voltak és nagy tetszéssel fogadtattak. Az általános előki jelentés vissza pillantást vetve ölette föl a kör egész évi működését, 8 pontban fejtette ki a kör évi történetét, buzditólag iparkodván végül hatni a közgyűlésre, a tömegesebb gyakori értekezést, találkozást, körlátogatást illetőleg; kell, — ugymond — hogy a munka után mindennap érintkezünk egymással a kör helyiségében, mert az ember társas lény, kinek a társulás, társadalmi érintkezés szórakozás életfeltétele. A téli tömeges találkozásokra legalkalmasabb időül az esti 6—8. terjedő időközöt jelöli, mely időköz a kellemes szórakozásoknak ideje lenne, mert ilyenkor már minden rendű és rangú egyén napi bevégzett dolga után van, s a mi fontos, e tisztességes szórakozás még pénzbe sem kerülne. Majd ezzel végzi nagy igazsággal: Ennyit minden tagtárs megengedhetne magának s ennyi áldozatot mindegyikünk hozhatna a társadalmi együttélés kellemessé tétele érdekében s a közművelődés előmozdítására.

A könyvtárnoki jelentés a könyvtár rendezett állapotát tünteti fel. 133 db könyv 555.84 kor. értéket képvisel benne,

és emelt fölvel adjuk olvasásra bár ki kezébe, mert megválogatásuknál ezen elv vezérelt bennünk: „A mely könyv nem érdemli meg, hogy legalább is kétször olvassuk, azt kár volt elolvasni!“

A pénztárnoki jelentés a mellett, hogy hátralékok is tüntet föl, igen megnyugtató helyzetben van. A szám vizsgáló bizottsági elnök szakértői jelentése nagy elismeréssel adózik az egész ügykezelésben tapasztalt pontosságért.

Végre elnök összes tisztársai nevében megköszöni a többszörösen megtisztelően nyújtott bizalmat s a mondatomat leteszi a közgyűlés kezeibe azzal a kéreccsel: sziveskedjék újabb erőket választani a kör fölvirágoztatására. — Majd közfölküldtással Berecz Károly választási elnököt, Zatskó Alajos pedig jegyzővé választotta. — A tisztújítás eredménye ez: Elnök: Molnár Gábor, alnök: Meló Ferenc (48-as). jegyző: könyvtárnok: Németh Imre, pénztárnok: Szobonya Fábián, választmányi tagok: Berecz Károly, Hercegh Mór, Nemes János, Sőhajtó József, Szabó Antal, Dr. Tamás Antal, Vincze Fábán. — A számvizsgáló bizottságban: Nemes János, mint elnök, Dr. Tamás Antal, Vincze Fábán választott.

A közbizalom ismét a régiükben összpontosult egyhangulag. Az ülés, mely állandó derültségben volt, 5—7 óráig tartott. . . hasonló jókat kívánva vagyok tek. Szerkesztő urnak.

Gomboson, 1900. év jan. 9-én.

alázatos szolgálja:

Gábor Károly.

A gombosi „Polg. Olvasókör“ mozgalma a községi ingyen népkönyvtár föllállítására érdekben.

K i v o n a t

a gombosi „Polgári Olvasókör“ által 1900. év jan. 6-án tartott közgyűlés jegyzőkönyvéből. Jelenlevők: 21 tagtárs.

Tárgy:

Tárgyalattat a kör elnök által fölolvastott emlékirat, melyet a községi ingyen népkönyvtár föllállítás sürgetése ügyében a választmány nevében a kör közgyűlése elé terjesztett.

Határozat:

A közművelődés előmozdítását ezéző ingyen népkönyvtár föllállítását sürgető emlékiratot és alapszabály tervezetet a közgyűlés örömmel teszi magáévá és határozatlag megbizta elnököt, hogy a kör nevében alkalmas módon a községi előjáróság útján a vármegyénél a népkönyvtár föllállítás, mint szellemi közsükséglet érdekében újból előterjesztéssel éljen.

Kmf.

A kivonat hitelül

Gomboson, 1900. év jan. 8.

Németh Imre sk. Molnár Gábor a Polg. Olv. jegyzője. Polg. Olv. i elnök.

Az érdemes Községi Elöljáróságnak

Helyben.

Mélyen tisztelt Elöljáróság!

„Polgári Olvasókör“ünk megbízása folytán van szerencsém az ingyen népkönyvtár föllállítás ügyében, az itt tisztelettel mellékel emlékirat, alapszabály tervezet és jegyzőkönyvi kivonat alapján arra kérni: sziveskedjék a vármegyei hatóságánál ezen közművelődési irányú közsükséglet képező könyvtár föllállításának elrendelését köllőleg indokolva sürgetőleg kérni.

E közhaját képező ügy pártoló fölterjesztését ismételtén kérve mély tisztelettel vagyok

Gomboson, 1900. jan. 8.

Molnár Gábor

a „Polgári Olv.“ elnök.

Memorandum

az ingyen népkönyvtár föllállítás ügyében.

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Molnár: „Elevsz az a nép, mely tudomány nélkül való.“

A népkönyvtárak a szellem-erkölcsi világozás terjesztői lévén, becsületére válna közművelődési körünknek, ha mozgalmat indítana a községi ingyen népkönyvtár föllállítás ügyében, mert a kevésbbé tehetséges lakosok, kik az olvasó körnek tagjai nem lehetvén, igen sok esetben ferde irányú, jó erkölcs és nemesség érzék, meg jó ízlés rontó olvasmányokból merítik szellemi szükségleteiket s így fejlődik a fölrevezetett, elégedetlen és hazafiatlan, erkölcsileg beteg társadalom, mely a törvényes rendet is már-már fenyegeti.

Ezt a beteges állapotot gyógyítani minden hazafias közművelődési egyesületnek előfeltétele, erkölcsi kötelessége. — Az ingyen népkönyvtár föllítása folytán minden megbízható lakos: hasznos, egészséges, jó olvasmányhoz jutna; ebből táplálkozva eléje vétetnék az erkölcsi méltelynek.

E tárgygyal ismételtén az 1899. évi decz. 17-iki ülésünkben foglalkozván: kitűnt, hogy az ingyen népkönyvtár föllítása semmi nehézségbe sem ütköznék mert a 80-as évek elején kiadott általános belügyminiszteri rendelet alapján községünknek — meg valószínűleg más községnek is — már mintegy 600 frtng szaporodott népkönyvtár alapja van, tehát a felsőbb hatóság hozzájárulásával könnyű szerrel — mint az alap: egyszerű rendeltetl — megteremthető volna.

E tárgygyal már két év óta állandó tanácskozmányunk anyaga lévén: megványuk-vetettük, már népkönyvtár alapszabály tervezetet is készítettünk hozzá, de mert újabb időben a felsőbb hatóságok részéről is általános mozgalmat észleltünk az ingyen népkönyvtárak létesítése ügyében, azért az ügy kedvező elintézését mind ez ideig jó hiszemüleg vártuk.

Mintghoz a további hallgatolagos várakozás a jó ügyet csak hátráltatná, kérjük a mélyen tisztelt közgyűlés, találjon kibontakozási fonat, illetve ezéző vezető ösvényt, mert megyei lapjainkban is szórványosan bár, de gyakran találkoznunk községi ingyen népkönyvtár föllállításal.

Tegyük tehát mi is ez érdemben valamit, hogy a hátramaradottság vádjának még szele se érthesse körünket.

A jó ügy győzelme reményében mély tisztelettel maradván

Gomboson, 1900. év jan. 5.

A „Polg. Olv.“ választmányának nevében:

Molnár Gábor

elnök.

A gombosi népkönyvtár

alapszabályai.

1. A gombosi népkönyvtár ezéja Gombos község lakosait vallás erkölcsi, ismeretterjesztő és egyuttal szivemenesítő jó olvasmányokkal ellátni s az által a vallás erkölcsel és a társadalmi rend ellen irányuló rossz olvasmányok káros behatását megakadályozni.

2. A népkönyvtár a község előjáróságának közvelel felügyelete alatt áll.

3. Új könyvek csakis az előjáróság tudtával szerezhetők be s helyezhetők el a könyvtárban.

4. Mivel „a népnek a legjobb olvasmány sem elég jó“, nagyobb körültekintés okaért a beszerzendő könyvekre nézve a helybeli néptanító testület szakértői véleménye is figyelembe vevendő

5. Évenként legalább 40 kor. értékű jó könyv szerzendő be. A beszerzendő könyvekről a könyvtárnak tesz előterjesztést.

6. A könyvtár kezelésével az előjáróság biz meg időről-ídrő arra alkalmas egyénet (lehetőleg tanítót), ki a zár alatt lévő, alkalmas helyen, esetleg lakásban elhelyezett könyvtár tartalmáért erkölcsileg és vagyoniilag felelős.



7. A könyvtárnok a feltár mellett átvett könyvtárról minden év végével alapos jelentés mellett beszámol az eluljáróságnak, ki ennek alapján vizsgálja meg a könyvtart: összehasonlítván a kivett könyvek nyilvántartási naplóját a feltári jegyzékkel.

8. A könyvtár a község összes megbízható lakója igénybe veheti s a megjelölt időben hetenkint egyszer kaphat olvasásra könyvet.

9. Egy egyén egyszerre csak egy könyvet vehet ki, melyet két héten belül tisztán és épségben tartozik visszazállítani a könyvtárnok kezébe, ki a kivett könyvekről nyilvántartási könyvet vezet, s a kivétl csak a visszazállitás után kaphat ismét másikat.

10. A kivétl által a könyvből okozott kár, illetve elkallódás megtérítendő. Utóbbi esetben a teljes áron fölül egy korona büntetés is fizetendő.

11. A könyvtárt ért károkat megtérítése ügyében emelt perben a választott bíróság ítéltele végérvényes, melyben a könyvtárt a könyvtárnok képviseli, illetve az eluljáróság.

## Színház.

### Gésák.

1900. január 10.

Sidney Jone bájos zenéji operettjében Deákné Kovácsos Margit játszotta Juliette szerepét. Ezzel e különbséggel ment a darab, melyet már a szezonban is láttunk, más szereposztással, Deákné kedves színpadi jelenség. A darab többi szereplői valamint az egész előadás ép úgy mint először, megfelelték.

### Adorján báró.

1900. január 11-én.

Lapunk tárczarovatában bővebben kiterjeszkedünk a darabra, az előadásra nézve. Azt találtuk hogy nagyon sok a kívánni való. Már már napirenden van, s már már hozzá szokunk, hogy a szereplők konverzatió-órákat vesznek Egészen Ollendorf-stylusban meg a privátbeszélgetés s színpadon „On hülye!” hallottuk a multkor egyik művésztünk kifakadását; az Adorján báró utolsó felvonásában már összetett mondat ütötte meg füleinket: „Perczel nem jön, menjünk tovább!” És valóban Ollendorf nyelvtanába illő volt Aeneas papa előadásán a második felvonásban az egyik művész úr hangos felszólása „Még nem mondták el a végzót”. No ez nem járja. Remélem hogy a színészek maguk is belátják, hogy ez így nem gílt! A szereplők egyébként tudták a szerepeiket. Ugy Palágyi, kiből különben nagy adag ambíció mutatkozott, mint Murányi, Perczel, Székely, Dulich stb. is.

A férfiszereplők is tudták szerepeiket. Murányi tolettjei nagyon sikerültek voltak, a játéka azonban azon helyeken, hol nem ő, hanem partnerei beszéltek hiányzott. Nem elég megfelelő hangsúlyozással eldeclamálni a szerepet, de a többi szereplő játéka alatt is kell az arczjátéknak a mozdulatoknak, a viselkedések hatni a közönségre, nem elég csak ott állni, pld. a harmadik felvonásban mialatt Jenő főhadnagy haldoklott, neje (Murányi) oly részvétlen, egyhangu mozdulatlanúságban állt fekhelye mögött, melyet még az a jó tudóere való sikoltás sem tett jóvá, mely ajkait Jenő halálakor elhagyta.

### A virágszata.

1900. január 12-én.

Lónyai Piroksa jutalomjátéka volt: Mint a színpadon állott: Verő György legújabb operetteje. De azt hisszük, nemcsak legújabb de talán a legjobb is. — legalább muzikális szempontból. A parterre tömve volt, s néhány páholy is elkel.

mazott kedves játéknak Pálffy (Fodor Roza) nagyon szépen énekelte el szerepét, partnere Lorándi volt (Vég Aladár) akit e szezonban ma láttunk először igazán játszani. Csak azt az örök gondör parókat ne viselő mindég. Lónyai Piroksa (Honka) és Gyárfás (Tosári Pi) különösen a II-ik felvonásban arattak tapsokat, bájos táncokkal, melyet a helkes publikum meg ismételtetett. Vadász Lajos (Flanel) igen jól játszott, valamint Deák is (Rozogi Benő) Különös derűtlenséget kellett Palágyi Lajos, a Niki báro szerepében. Úgyesen és dícséretre méltó díszkörtön játszotta a bohozatos bárót, mókáival folytonos derűtlenséget okozva. Perczel, Beczkói és Dulich szintén megfelelték, a II. felvonásból virágszatóban a kis Dulich annyira befűjt a virágdobálásba hogy a függöny leeresztését sem vette észre, majdnem függönyön kívül maradt. Kedves figyelem volt a kis primadonnától az arczkép és virágdobálás; a jelenlevők kapkodták is a képeket, melyek bájos poseban örökítették meg Lónyai Piroksát.

Krokodil.

## Közlekedés.

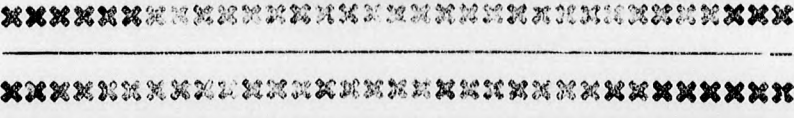
) Expresszvonat Budapestől Párisig. Az 1900. évi párisi világkiállítás tartama

alatt Bécs és Páris közt mindkét irányban Salzburg, Innsbruck, Buebs, Zürich és Baselen át első- és ma-odosztlányi kocsikkal közlekedő expresszvonatokat fognak járni. A budapest-páris összeköttetést közvetlő orient-expresszvonatok május elsejétől naponként fognak ugyan Bécs és Budapest között közlekedni, de csak első osztálytal és így csak az utazóközönség tehetősebb része kap módot a közvetlen, kényelmesebb utazásra. Abból a célból tehát, hogy az alsóbb kocsiosztályban utazó közönség is részesülhesen a közvetlen utazás előnyében; a kereskedelemügyi miniszter megegyedte hogy a Magyar Államvasutak igazgató-ága ugyancsak május elsejétől további intézkedéssig hetenkint egyszer szűkségét szerinti különvonatokat indíthasson Budapest és Marceg között; ily módon az osztrák államvasutak részéről bevezetendő expresszvonat hetenkint egyszer folytatást kap Budapestig, illetve Budapestről. Az új két gúvonatrak Vácot, Parkány-Nánán, Ersckujvatot, Tétmegeyeren, Galántán és Pozsonyban lessz tartózkodása. Közlekedésének napjal későbban állapítják meg.

Felelős szerkesztő Dr. Alföldy Árpád ügyvéd.

Kiadólapulajdonos: OBlát Károly

D' WÄGNER ÉS TÁRSAJ  
**EGYESÜLT GYÁRAK**  
MINT BÉTÉTI TÁRSASÁG  
SZIKVIZGYÁRAK ÉS BERENDEZÉSE ÉS ELLÁTÁSA.  
SÖR ÉS BORKIMÉRO KÉSZÜLEKEK.  
FEMONTÓ  
ELEKTRO-GALVANIKUS FEMLEMEZELÉSI INTÉZET.  
BUDAPEST IX. TINYÓDY-UTCA 3 (a Gazella malom mögött.)  
KÉPES ARJEGYEK INGYEN ÉS BERENDESÉN  
FOLYEKONY SZÉNSÁV  
99% on és 100% behálal fon  
BEN ÉLL SZIKVIZGYÉRE



**15**

kronaért

**disz-**

harmonikát

**12**

kronaért

**disz-**

harmonikát

10 háromszoros Orgona acéllal harrgal, acéllensetyű, összesen 72 acéllnyelvvel.

10 dupla acéllal dalhanggal, acéllensetyű, összesen 25 acéllnyelvvel.

— Magántanuló-iskola 25 krajczár. —

A legjobb kivitelben, utánvételt vagy az összeg előleges beküldése mellett. Kétsoros 19 keltős hanggal, 6 erős baszus, többi mint fent említett : **20, 30, 40** korona és fejtöbb , háromsoros chromatikus, a legjobb készítmény, a világhíru, kere k. törvény-széküli bejegyzett, 30 év óta fenálló cégégnél :

**Johann N. Trimmel** harmonika-készítő Bécs, VII/3. Kaiserstrasse 74.

Részletes képes árjegyzék ingyen. Magántanuló iskolák, 2 és 3 éves, ugmint chromatikus harmonikumokhoz 3 korona és 3 kor. 60 fill. Egy harmonikum megvételel az iskoláért csak fél árt számítok. Flóták, hegedők, ceterák, gitárok játszművek, albumok zenével, sörskanesók, stb. mindíg raktárou.

**A zombori vonatok érkezése és indulása.**

Ervényes 1899. évi október hó 1-től

Érkezés.	Indulás.
Sabadka felől:	Sabadkára:
6 óra 45 perc reg.	6 óra 46 perc reg.
3 " 34 " délután	11 " 54 " délután
8 óra 34 perc este	8 " 35 " este
Gombos felől:	Gombosra:
6 óra 39 perc reg.	6 óra 55 perc reg.
11 " 47 " délután	3 " 41 " délután
8 " 25 " este	8 " 41 " este.
Baja felől:	Bajára:
3 óra 23 perc d. u.	7 óra 05 perc reg.
6 " 25 " reg.	4 " 05 " délután
Ujvidék felől:	Ujvidékre:
6 óra 30 perc reg.	2 óra 55 perc ra.
11 " 30 " délelőtt	7 " " " "
7 " 17 " este	3 " 51 " délután

**Beküldve. \*)**

**Nyilvános köszönet.**

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchenben (Aiso-Asztria), az antihemorrhoidikus és antihemorrhoidikus (köszvény és eszuzellenes) vértisztító tea feltalálójának.

Ha itt a nyilvánosság elé lépök, tessék azt először azt, hogy Wilhelm neunkircheneri gyógyszerész urnak kifejezem legbánsabb köszönetemet ezen jó szolgálatokért, a melyeket az ő vértisztító tea jó kinyó eszuzs ban-almában nálam eszközölt: másodsor azért, hogy másokat, akik szinten ezen gyótreimas bajban szenvednek, e kitünő hatású teára figyelmesse legyek. Nem vagyok abban a helyzetben, hogy a gyótrei fájdalmakat, melyek 3 éven keresztül minden időváltozás alkalmával tagyamban jelentkeztek, kellőképen esz-eléhesném, s a melyekből semmiféle gyógyszer, sem a kenesfürdők használatá (Bécs mellett Badenben) meg nem szabadítottak. Amattalani forgozóidam anyómban egész ep szakákon át, évtágyam elnyeszezt, szemem világa elhomályosodott s minden testi erőm szemlétemest meglogyatkozott. A most említeszt te negyheti használati után azonban fájdalomom végloeg megszűntek, egész testi állapotom pedig most, hűvelletlenül jobbra fordult. Meg vagyos gyótreid, hogy a ki hasonló betegségeben szenved, s beználatá teába fektet, annak feltalálóját Wilhelm Ferencz urat épogy fogja áddani mint én. — Kiváló tiszteltet.

**Butschheim-Streitfeld grófnő,**

alezarednő. Kaphato minden gyógyszerertaban.

\*) Ezen rovatér nem felel a szerk.

**500 forintot**

fizetek annak, aki Bartilla fogvizek használata mellett, füvegje 35 kr. valaha ismét fogláját kap vagy a szája büzlik. (Csomagolásért külön 10 kr.) Bartilla A. öökücséi. (E. Winkler Wien, 191. Sommerstrasse 1. — Kérjök mindenütt határozottan Bartilla-féle fogvizet. Hamisítványok feljelentő jól díjaztatnak.) — Kapható Zomborban: Schwarz E. és Gallé E. gyógyszerertaban.

**Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment Capsici comp.**

Ezen hírneves háziser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító be-dörzösként alkalmazták kézvenyénél, csúznál, tagazagattásnál és meghűlésként és az orvosok által be-dörzöslésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment, elvezes alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerő háziser, melynek egy háziartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. füvegként árban majdnem minden gyógyszerertaban köszletben van; fókarakár: Török József gyógyszerésznél Budapestban. Vevésáris alkalmával igen óvatosan legyünk, mert több kisebb-börcü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes füvegöt "Horgony" védjegyre Richter-özöggyezes nélkül mint nem valódit utatsa vissza.

**RICHTER F. AD. és lársa, RUDOLFTADT** és. és kir. udvari szállítók.



**Bérlet havi részletekre.**

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy, a közkivánatnak eleget tenni óhajtván,

a főváros mintájára

**férfi-ruha készitési**

termemben

bérletet rendeztem be,

úgy, hogy a t. megbízóim, a ruhára való gondtól egészen fel lesznek mentve; ezen bérlet áll a következő ruhadarabokból

- 1 tavaszi, 1 nyári, 1 teli öltöny
- 1 jacquetl vagy Ferencz József öltöny
- 1 divatmellény és 1 divatnadrág
- 1 télikabát vagy felöltő

Az egész **178 frt** havi részletekben.

Nem köteles bérlo a ruhát egy év alatt átvenni, hanem tetszése szerint. — A ruha vasdátó és jókarban tartása az árban betudodik.

Kérem ezen vállalatomban is nagybecsült támogatását és ma-radum tiszteltet!

**Oblát Henrik**

fő-fi-szabó, Zomborban.



**KLYTHIA A BŐR APOLÁSÁRA**

**RIZSPOR**

Az arezbőre szépi tete és finomítása. Legelegánsabb toillette-, hál- és szalon-puder fehér, rózsaszín vagy sárga. Vegyileg megvizsgálva és ajánlja dr. Pohl J. J. es. kir. tanár által Bécsben. Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve.

**Taussig Gottlieb**

es. és kir. udvari toillette-szappan és illatszergyár.

Bécs I., Wollzeile 3. sz.

Egy doboz ára 1 ft 20 kr. elküldés utánvél vagy az összeg előleges beküldése után.

Kapható: a legtöbb illatszér-drogim- és gyógyszerertárakban valamint Zomborban: Weidinger S. és Zs. kereskedő üzégnél.

**1 főnyeremény 100.000 kor. értéktárgy,**

4 főnyeremény egyenkint 20.000 kor. értéktárgy stb.,

20% levonással készpénzben nyerhető

a Budapesti Poliklinikai Egyesület kórháza javára rendezett

**Nagy Jótékony-sági Sorsjáték**

egyetlen sorsjegyével.

Minden sorsjegy még öt hazáson utánfizetés nélkül játszók, daczara annak egy sorsjegy ára

**csak egy korona**  
II-dik húzás visszavonhatlanul  
**már holnapután**

Sorsjegyeket ajánl a

**Nagy Jótékony-sági Sorsjáték**

kezelősege, a Budapesti Poliklinikai Egyesület kórháza javára.

**BUDAPEST, VI. KOSSUTH-LAJOS-UTCA 1.**

továbbá az összes bankok, váltóházak, postahivatalok és a magy. kir. államvasutak szemlypénztárai és minden dohánytözse.

**Specialista SÉRV-KÖTÖKBEN.**  
A Keleti-féle és. és kir. szab. sérv-kötő a legkövetesebbben ezen nemzeten nem esztir, nem gyakorol kétszemelen nyomást és eltávolítja az eddigi sérvkötők hiányát.

**Árak:**  
egyoldalu 6 frt  
kétoldalu 12 „

Gyáramban (alapított 1878) készülnék ezenkívül: műlábak, műkezek, járó- és nyújtó-gépek, egyenestartók (Hessing-féle rendszer), orthopádiai fűzők, haskötők, görcsérhársnyák és mindenféle gummiaruk urak és hölgyek részére.

Megrendelések pontosan és diszkrétan eszközöl:

**KELETI J. orvos sebészeti mű- és kötőszerszámgyáros**  
BUDAPESTEN IV. Koronaherceg-utca 17.  
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

## MINDEN HÖLGY

aki súlyt fektet egy kifogástalanul álló nem gyárilag készített mellfűzőre (Mieder), amely kecses alakot idomít, kiváló jó érzést nyújt és erős fűzést nem igényel, miáltal a vérkeringés akadályozva nincs.

### Rendeljen mintákat

evelező lapon Austria és Magyarország legnagyobb és legszebb müterméből.

Cím: Maison Kaldor, Pécs.

Barkinek 10 drb fűzőt küldök, melyek lepróbalhatók és az illető hölgyek véleire kitélvezve ninesenek.

Mérték utáni utasítást barkinek díjmentesen küldök, ha erre egy levelező lapon megkérnek.

Mérték utáni fűzőket francia el ékek-ből készítve, valódi bálna halsontokkal, 8 krtól feljebb.

Állandó raktár belföldi anyagokból készült fűzőkben, mindenféle bőség és magasságban 1 frt 50 krtól feljebb.

Régi használt fűzőket legutányosabban tisztít, javít és alakít.

Különlegességek. Alkalmi, tápláló és negligé fűzőkben.

Női Bandage, haskötő és mindenféle hátgörny elleni müleges egyenesen tartók Hessing, Nyropp és Bigg tanár urak módszereit után készített müleges fűzőket készítő műhely.

## Előfizetési felhívás

### „KÉPES CSALÁDI LAPOK“

szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilapra.

A »KÉPES CSALÁDI LAPOK« olyan szellemben és irányban van szerkesztve, hogy ifjú és öreg külön együltvéve élvezettel olvashatja.

A »KÉPES CSALÁDI LAPOK« minden évben négy külön beköthető regényt ad ingyenes mellékletül előfizetőinek.

A »KÉPES CSALÁDI LAPOK« borítéka szellemes és szórakoztató csevegések, illetve kérdések és feleletek tárháza és így az előfizetők díjtalanul közzölhetik gondolataikat az »Előfizetők postájá«-ban.

A »KÉPES CSALÁDI LAPOK« előfizetési ára a »Hölgyek Lapja« című divatlappal és a külön beköthető »Regénymelléklet«-tel együtt:

Egész évre . . . . . 6 frt — kr.

Félévre . . . . . 3 frt — kr.

Negyedévre . . . . . 1 frt 50 kr.

A »KÉPES CSALÁDI LAPOK« annak a ki az előfizetési összeget s ezenkívül még 80 kr. csomagolási és pós szállítási díjat egyszerre beküldi, elismerésül még külön 4 legújabb regényt küld ingyen és bérmentve

A »KÉPES CSALÁDI LAPOK« mutatószámokat ingyen és bérmentve küld mindazoknak, a kik eziránt — legzélszerűbben levelező-lapon — hozzá fordulnak.

A »KÉPES CSALÁDI LAPOK« kiadóhivatala  
Budapest, V., Vadász-utca 14. (Saját házában.)

Igen sok külföldi francia angol és német szer van hirdetve és ajánlva fiatal emberek részére esőbántalmak és folyások ellen.

Mindazon esetekben, a hol Santal-olaj használata orvosilag javasolva van, a

## legzélszerűbb és legjobb a Santal-Egger

alkalmazásra, mely a legjobb minőségű keletindiai Santal-olajból készült és az orvos urak által rendeltetik.

üveg ára 1 frt 50 kr.: postán bérmentve, a pénzelőleges beküldése mellett 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 3 üveg 4 frt 50 kr.

Gyógyszertár a Nádorhoz Budapest, VI.  
Váci körut 17.

20% engedményt kap mindenki.

## GUMMI

hathölgy, az egyedüli legbiztosabb, legmegbizhatóbb és teljesen ártalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható óvszer férfiak és nők részére. Ára tuzatonként eredeti párisi minőségben frt 1.—, 2.—, 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— és frt 8.—. Bouts amerle tuzatja frt 3.— és frt 5.—.

Női óvszerek: Hasse tanár-féle frt 2.—, Mensinga tanár-féle frt 2.50, dr. Carlet-féle frt 3.— darabonként. Ezen női óvszerek számszor is használhatók.

Hölgy szívesek, valódi párisi, tuzatonként frt 2.—, 3.—, 4.—, 5.— és frt 6.—.

Diana öt havi kötő nőnek, legjobb a világon, drbjá frt 2.50.

Kimerítő árjegyzék zárt borítékban ingyen és bérmentve.

egrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl utánvét mellett vagy a pénz előlegei leküldése után.

**J. R. F. F.**

Bécs, Brandstätte 3.

1881-ben alapított hírneves higiéniai specialista cég.

ki a hirdetésre hivatkozik!